

DECIZIA
РЕШЕНИЕ

№ _____

от _____ 2024 г.

Проект
Перевод

О создании Антикоррупционной
комиссии Совета муниципия Бэлць

В соответствии с п. w) ч. (2), ч. (3) ст. 14, ст. 59¹ и ст. 59² Закона РМ № 436-XVI от 28.12.2006 о местном публичном управлении, положениями Административного кодекса РМ № 116 din 19.07.2018, Типового положения об образовании и функционировании местных и районных советов, утвержденного Законом РМ № 457-XV от 14.11.2003 г., Положения об образовании и функционировании Совета муниципия Бэлць, утвержденного решением Совета № 3/55 din 06.04.2021, а также учитывая приоритеты установленные в нормативных актах в сфере предотвращения и борьбы с явлением коррупции, включая Национальную программу по неподкупности и борьбе с коррупцией на 2024–2028 годы и План действий по реализации Национальной программы по неподкупности и борьбе с коррупцией на 2024–2028 годы, утвержденные Постановлением Парламента РМ № 442 от 28.12.2023 г., Закон о неподкупности № 82 от 25.05.2017 г., Местный план по антикоррупции на 2023-2027 годы, утвержденный решением Совета № 2/33 от 28.03.2023 г., а также в целях предотвращения и борьбы с явлением коррупции и обеспечения институциональной целостности органов местного публичного управления, подведомственных им учреждений и муниципальных предприятий, –

Совет муниципия Бэлць РЕШИЛ:

1. Создать Антикоррупционную комиссию Совета муниципия Бэлць.
2. Утвердить состав Антикоррупционной комиссии Совета муниципия Бэлць, а именно:
 - 1) Войку Павел
 - 2) Морошан Максим
 - 3) Ногаль Виталий
 - 4) Грицко Елена
 - 5) Бешлиу Юрие
 - 6) Густой Александр
 - 7) Светличная Анастасия
 - 8) Краевская-Деренова Кристина
3. Назначенная комиссия:
 - будет действовать в соответствии с положениями действующего законодательства в соответствующей сфере, в целях предотвращения и борьбы с явлением коррупции и обеспечения институциональной неподкупности органов местного публичного управления, их подведомственных учреждений

и муниципальных предприятий до 31.12.2024 г. начиная с даты утверждения и вступления в силу настоящего решения, с возможностью продления срока деятельности в соответствии с действующим законодательством;

- разработает в течение 30 дней со дня принятия настоящего решения проект Положения о деятельности Антикоррупционной комиссии и организует публичные консультации с гражданским обществом в соответствии с законодательством в области прозрачности процесса принятия решений.

4. Контроль за исполнением настоящего решения возложить на специализированную консультативную комиссию по праву и дисциплине.

Председательствующий на II
очередном заседании
Совета муниципия Бэлць

Контрассигнует:
Секретарь Совета
муниципия Бэлць

Ирина Сердюк

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de decizie Consiliului municipal Bălți
„Cu privire la instituirea Comisiei anticorupție a Consiliului municipal Bălți”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului administrativ și finalitățile urmărite

Potrivit prevederilor legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale și instituțiilor/întreprinderilor municipale din subordinea lor, inclusiv Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 și Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028, aprobate prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.442/2023 (a intrat în vigoare pe data de 22.02.2024), *”prevenirea și combaterea corupției, precum și promovarea integrității în sectorul public au devenit priorități naționale și condiționalități pentru Republica Moldova în raport cu partenerii de dezvoltare. În acest sens, obiectivele și acțiunile privind combaterea fenomenului corupției au fost trasate în mai multe documente strategice naționale, fiind corelate astfel încât să se asigure realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova”*.

Conform pct.60 Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 succesul prevenirii și combaterii fenomenului corupției se bazează pe acțiunile proactive ale tuturor entităților publice de condamnare și de reacționare în vederea reprimării acestui fenomen. Astfel, pentru a garanta un management eficient anticorupție este necesară înțelegerea de către conducătorii entităților publice a importanței integrității instituționale și acționarea în această direcție prin: evaluarea sistemică a implementării și respectării politicilor de integritate reglementate prin Legea integrității nr. 82/2017; asigurarea unui mecanism eficient și sigur de raportare a avertizărilor de integritate, reglementat și instituit la nivelul fiecărei entități; informarea sistematică a angajaților cu privire la normele de etică și conduită profesională; asigurarea unui management intern transparent și respectarea principiului meritocrației la promovarea în funcții publice etc. Respectarea tuturor cerințelor legale ce vizează integritatea instituțională trebuie să fie un obiectiv strategic inclus în planurile de dezvoltare instituțională ale entităților publice, inclusiv autorităților publice locale.

Prin urmare, este necesar de menționat că în sensul noțiunilor date în Legea integrității nr.82/2017 (art.3) noțiunea *”entitate publică”* printre altele prevede că este persoană juridică cu statut de:

a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate publică centrală de specialitate, **autoritate publică locală, precum și de structură organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;**....

d) **întreprindere** de stat sau **municipală**, societate pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni .

Pct.15 din Tabela nr.6 Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 prevede că la implementarea Programului respectiv vor

contribui și autoritățile publice locale în vederea acordării suportului în procesul de realizare a Planului de acțiuni și reflectarea în documentele de politici la nivel local acțiunilor din Planul de acțiuni în care sunt vizate.

În contextul celor menționate și ținând cont de Planul local anticorupție pentru aa.2023 – 2027, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr.2/33 din 28.03.2023, considerăm necesar la moment asigurarea participării mai activă și autorităților publice locale în procesul prevenirii și combaterii în limitele legale și potrivit atribuțiilor funcționale fenomenului de corupție, cât în cadrul autorităților publice locale din municipiul Bălți, atît în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți . Pentru realizarea celor indicate este necesară instituirea Comisiei Consiliului municipal Bălți pe problemele de corupție și aprobarea componenței ei nominală în vederea prevenirii fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale.

Totodată, în cazul în care revenim la necesitatea elaborării și aprobării de către Consiliul municipal Bălți unui act administrativ în domeniul indicat supra , precum și argumentarea mai detaliată scopurilor și sarcinilor prioritare pentru activitatea Comisiei (ulterior aceste scopuri și sarcini în mod obligatoriu vor fi incluși în proiectul Regulamentului de activitate Comisiei pe problemele de corupție), putem menționa următoarele:

- 1) examinarea adresărilor și petițiilor locuitorilor mun. Bălți și agenților economici pe problemele corupției și remiterea prin deciziile respective ale Consiliului municipal Bălți materialelor la organele de drept competente;
- 2) asigurarea angajării și promovării funcționarilor publici în cadrul Primăriei mun. Bălți, administratorilor instituțiilor publice și întreprinderilor municipale, pe bază de merit și de integritate profesională;
- 3) asigurarea respectării regimului conflictelor de interese și neadmiterea favoritismului, cât în cadrul Primăriei municipiul Bălți, atît și în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale, după caz, altor entități publice;
- 4) asigurarea respectării regimului cadourilor, cât în cadrul autorităților publice locale din municipiul Bălți, atît și în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ;
- 5) elaborarea și promovarea, inclusiv prin procedurile de consultări publice prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectului actului administrativ în vederea reglementării regimul juridic al cadourilor în partea ce vizează cadourile inadmisibile conform Legii integrității nr. 82/2017, cât în cadrul autorităților publice locale din municipiul Bălți, atît în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ;
- 6) asigurarea implementării și monitorizarea îndeplinirii managementului riscurilor de corupție în cadrul instituțiilor publice din subordinea Consiliului municipal Bălți, precum și întreprinderilor municipale;

- 7) asigurarea implementării și monitorizarea respectării normelor de etică și deontologie , cît în cadrul ședințelor Consiliului municipal Bălți, Primăriei municipiului Bălți, atît în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale, după caz, altor entități publice;
- 8) monitorizarea elaborării și publicării pe paginile web ale entităților publice (Consiliul municipal Bălți, Primăria municipiului Bălți, instituțiile din subordinea lor, întreprinderi municipale, după caz, alte entități publice) a instrucțiunilor clare, destinate publicului, privind procedurile de angajare a răspunderii disciplinare a funcționarilor publici sau, după caz, administratorilor instituțiilor publice și întreprinderilor municipale (în special – modul de sesizare a comisiilor de disciplină);
- 9) asigurarea, potrivit cadrului legal existent, procesului de efectuare a expertizei anticorupție asupra proiectelor de acte administrative pasibile de expertiza anticorupție, după caz, consultărilor publice, doar după definitivarea proiectelor și în urma avizării din partea Primarului mun. Bălți;
- 10) asigurarea gestionării, potrivit cadrului legal existent, transparente și responsabile a patrimoniului municipal din domeniului public și cel privat;
- 11) asigurarea gestionării transparente și responsabile a asistenței externe, inclusiv pentru instituții publice și întreprinderi municipale;
- 12) consolidarea relațiilor de cooperare cu organizațiile/instituțiile străine, regionale și internaționale în vederea cultivării integrității, prevenirii corupției în cadrul entităților publice din municipiul Bălți (Consiliul municipal Bălți, Primăria municipiului Bălți, instituțiile din subordinea lor, întreprinderi municipale, după caz, alte entități publice);
- 13) elaborarea și promovarea, inclusiv prin procedurile de consultări publice prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectului Regulamentului de activitate Comisiei pe problemele de corupție cu aprobarea ulterioară prin Decizia Consiliului municipal Bălți;
- 14) asigurarea prin intermediul organelor de conducere a implementării Codului de guvernanță corporativă și Codului de conduită pentru întreprinderile municipale, monitorizarea aplicării prevederilor codurilor indicate supra;
- 15) monitorizarea respectării politicii de remunerare a organelor de conducere și control ale instituțiilor publice și întreprinderilor municipale, inclusiv de plată a recompensei din profitul net înregistrat al întreprinderii/instituției, care exclude orice influență politică sau, după caz, a conducerii întreprinderii în redistribuirea profitului net;
- 16) monitorizarea modului de ținere Registrelelor riscurilor, cît în cadrul Primăriei municipiului Bălți, atît în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale, după caz, altor entități publice, precum și implementării acțiunilor de diminuare a riscurilor identificate;

- 17) asigurarea implementării cerințelor de transparență conform prevederilor legislației (Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală etc.), precum și ale Codului de guvernare corporativă a întreprinderilor municipale;
- 18) monitorizarea funcționării și promovării liniilor specializate anticorupție în cadrul entităților publice (Primăriei municipiului Bălți, instituțiilor din subordinea Consiliului municipal Bălți, precum și întreprinderilor municipale, după caz, altor entități publice etc.).

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ca urmare a aprobării și intrării în vigoare Deciziei Consiliului municipal Bălți „Cu privire la instituirea Comisiei Consiliului municipal Bălți pe problemele de corupție și aprobarea componenței ei.”, la nivel de mun. Bălți vor fi create condiții suplimentare pentru participarea reprezentanților comunității, societății civice și Consiliului municipal Bălți în prevenirea și combaterea în limitele cadrului legal existent fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale.

De menționat că proiectul actului administrativ înaintat spre examinare și aprobare derivă din necesitatea asigurării eficienței prevenirii fenomenului de corupție la nivel local, precum și reprezentării și protejării intereselor locuitorilor mun. Bălți în interacțiunile lor ce țin de adresarea în diferite instituții publice, întreprinderi de stat și întreprinderi municipale în vederea obținerii unor autorizații, certificate, altor documente permissive.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul Bugetului mun. Bălți sau din cadrul Bugetului Public Național.

Modul de încorporare a actului administrativ în cadrul normativ în vigoare și deciziile Consiliului municipal Bălți aprobate anterior

Proiectul este corelat cu prevederile actelor normative în vigoare și în primul rind cu Programul național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 și Planul de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028, Legea integrității nr. 82/2017, Planul local anticorupție pentru aa.2023 – 2027, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr.2/33 din 28.03.2023, cu care se află în conexiune. Mai mult ca atât, Decizia Consiliului municipal Bălți „Cu privire la instituirea Comisiei Consiliului municipal Bălți pe problemele de corupție și aprobarea componenței ei.” propusă spre examinare și aprobare nu afectează concepția generală de integritate și prevenire a corupției la nivel local (mun. Bălți), precum și la nivel național.

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Decizie Consiliului municipal Bălți propus spre examinare poate fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

Constatările expertizei anticorupție

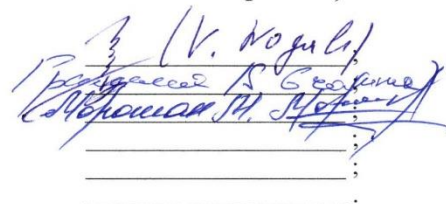
Proiectul Deciziei Consiliului municipal Bălți, după părerea autorilor, conține unele norme supuse expertizei anticorupție în sensul prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel, poate fi solicitată efectuarea unei expertizei anticorupție, conform atribuțiilor funcționale ale Centrului Național Anticorupție, inclusiv în mod obligatoriu va fi supus expertizei anticorupție proiectul Regulamentului de activitate Comisiei pe problemele de corupție

Alte

În conformitate cu cerințele Codului Administrativ nr.116/2018 și prin principiul analogiei dreptului cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect de Decizie Consiliului municipal Bălți urmează a fi consultat și avizat, după cum a fost menționată supra, în regim de urgență cu autoritățile publice competente și instituțiile interesate: Centrul Național Anticorupție, CALM, societatea civilă și mediul de afaceri mun. Bălți, precum și comisii de specialitate ale Consiliului municipal Bălți. Totodată, în legătură cu necesitatea respectării cadrului legal și întru executarea cerințelor Codului Administrativ nr.116/2018, Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și prin principiul analogiei dreptului cu prevederile art.37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect urmează a fi supus unei expertizei juridice din partea Direcției juridice a Primăriei mun. Bălți și, după caz, definitivat.

Cu respect,

Consilierii în Consiliul municipal Bălți:

AVIZ
referitor la proiectul de decizie a
Consiliului Local al Municipiului Bălți

**„Cu privire la instituirea
Comisiei anticorupție
a Consiliului municipal Bălți”**

Inițiator proiect – Primarul mun. Bălți
Autor proiect – Consilieri locali de Bălți

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de decizie și finalitățile urmărite:

Prevenirea și combaterea fenomenului de corupție și asigurarea integrității instituționale ale autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor și întreprinderilor municipale.

Principalele prevederi ale proiectului de decizie:

1. Instituirea Comisiei anticorupție a Consiliului municipal Bălți.
2. Aprobarea componenței nominale a Comisiei anticorupție a Consiliului municipal Bălți.

Documentele de politici ce au servit temei pentru elaborarea proiectului de decizie:

Hotărârea Parlamentului nr. 442 din 28.12.2023 privind aprobarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Programului național de integritate și anticorupție pentru anii 2024–2028.

Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 2/33 din 28.03.2023 „Cu privire la aprobarea Planului local anticorupție pentru anii 2023-2027”,

Cadrul normativ relevant pentru elaborarea proiectului de decizie:

Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, care la art. 14 alin. (1) și alin. (3) prevede următoarele:

„Articolul 14. Competențele de bază ale consiliilor locale

(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice. ...

(3) Consiliul local realizează și alte competențe stabilite prin lege, prin statutul satului (comunei), orașului (municipiului) ori prin regulamentul consiliului.”.

Legea pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale nr. 457-XV din 14.11.2003, care la art. 2 prevede următoarele:

„Art.2. – Consiliile locale și raionale, în baza Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, elaborează și aprobă propriile regulamente.”.

Decizia Consiliului municipal Bălți nr. 3/55 din 06.04.2021 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind constituirea și funcționarea Consiliului municipal Bălți”, care la pct. 92, 124 și 125 din Regulament prevede următoarele:

„92. Consiliul poate aproba decizia privind constituirea unei comisii în alte doemni de activitate sau o comisie a cărei obiect de activitate poate cuprinde două sau mai multe domenii. ...

124. Consiliul poate înființa comisii ad-hoc pentru a examina aspecte individuale pentru o anumită perioadă de timp.

125. Decizia Consiliului privind formarea unei comisii ad-hoc se adoptă cu votul majorității consilierilor prezenți la ședința (fără a pregăti un act separat) și ar trebui să stabilească:

- a) deumirea comisiei;
- b) scopul și obiectivele comisiei;
- c) componența personală a comisiei;
- d) perioada de activitate a comisiei (pentru o anumită perioadă sau pentru timpul de desfășurare a unei anumite lucrări).”.

Constatări/obiecții:

În urma analizei proiectului deciziei de consiliu local Direcția juridică n-a identificat nici un act normativ care ar atribui consiliului local competența de a înființa Comisia anticorupție a consiliului local.

Mai mult decât atât, Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017, la art. 25 și 34, dedicate autorităților competente investite cu atribuții de control al integrității, prevede următoarele:

„Articolul 25. Măsurile de control al integrității în sectorul public

(1) Eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.

(2) Conducătorii entităților publice sunt responsabili de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) evitarea riscurilor de corupție în procesul de elaborare a proiectelor de acte legislative, normative și departamentale (riscuri viitoare);
- b) managementul riscurilor de corupție (riscuri existente).

(3) Centrul Național Anticorupție este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) expertiza anticorupție;
- b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului privind integritatea profesională a agenților publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin.(5) lit.b) din prezentul articol, în condițiile Legii nr.325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

(4) Autoritatea Națională de Integritate este responsabilă de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) controlul declarațiilor de avere și interese personale;
- b) controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese;
- c) controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

(5) Serviciul de Informații și Securitate este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, în condițiile Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice;
- b) testarea integrității profesionale a propriilor agenți publici și a celor din cadrul Centrului Național Anticorupție, precum și gestionarea cazierului privind integritatea profesională în privința acestora.

(6) Societatea civilă și mass-media exercită măsuri de implicare civică și control public asupra tuturor domeniilor de interes public, în special prin:

- a) participarea în procesele decizionale ale entităților publice;
- b) asigurarea accesului la informații, solicitarea informațiilor oficiale deținute de entitățile publice și informarea corespunzătoare a societății cu privire la subiectele de interes public;
- c) întocmirea și publicarea articolelor, studiilor, analizelor, sondajelor, monitorizărilor, rapoartelor și a altor tipuri de informații despre fenomenul corupției, riscurile de corupție, manifestările de corupție, incidentele de integritate din cadrul entităților publice, politicile naționale, sectoriale și instituționale de promovare a integrității în sectorul public. ...

Articolul 34. Atribuțiile de control al integrității ale altor autorități competente

Controlul executării prevederilor legislative în domenii importante pentru asigurarea climatului de integritate în sectorul public este exercitat de următoarele autorități competente:

- a) Comisia Electorală Centrală – în privința verificării finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale;
 - b) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor – în privința monitorizării financiare a persoanelor expuse politic;
 - c) Cancelaria de Stat – în privința verificării respectării de către autoritățile publice centrale de specialitate a normelor de conduită în cadrul serviciului public, a legislației în domeniul politicilor de personal, precum și a legislației în domeniul asigurării transparenței în procesul decizional;
 - d) Curtea de Conturi – în privința auditului public extern asupra administrării patrimoniului public, asupra modului de formare, gestionare și utilizare a resurselor bugetului de stat, inclusiv a celor alocate partidelor politice;
 - e) Ministerul Finanțelor – în privința pregătirii și certificării auditorilor interni din cadrul entităților publice, precum și în privința monitorizării implementării standardelor naționale de control intern;
 - f) Agencia Achiziții Publice – în privința respectării legislației în domeniul achizițiilor publice;
-

g) Inspekția Financiară – în privința verificării activității economico-financiare a entităților publice, inclusiv prin investigații operative și analize documentare.”.

Concluzii:

Legislația în vigoare în domeniul integrității și combaterii fenomenului corupției stabilește lista exhaustivă a entităților publice, autorităților anticorupție și a altor autorități competente investite cu atribuții în domeniul asigurării climatului de integritate în sectorul public, și anume:

- Conducătorii entităților publice;
- Centrul Național Anticorupție;
- Autoritatea Națională de Integritate;
- Serviciul de Informații și Securitate;
- Societatea civilă și mass-media;
- Comisia Electorală Centrală;
- Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- Cancelaria de Stat;
- Curtea de Conturi;
- Ministerul Finanțelor;
- Agenția Achiziții Publice;
- Inspekția Financiară.

După cum se vede în sus-numita listă nu se regăsește consiliul local sau un organ (comisie, echipă, grup etc.) constituit de către acesta în calitate de autoritate competentă investită cu atribuții în domeniul asigurării climatului de integritate în sectorul public sau de combatere a fenomenului corupției.

Plus la aceasta, în proiectul deciziei de consiliu local nu sunt indicate atribuțiile Comisiei anticorupție a Consiliului municipal Bălți și în baza cărui act normativ astfel de atribuții pot fi aprobate.

Având în vedere inexistența cadrului normativ necesar pentru examinarea chestiunii în cauză, prezentul proiect de decizie **nu este recomandat** pentru a fi aprobat de Consiliul Local al Municipiului Bălți.

Șef Direcție juridică

Vitalie Balan

21.03.2024

Măfer!

Dna L. Doșca

Dna I. Moroi

*plu acordarea suprachelii
conform Repetamantului
convoarea școlii și școlii
SDF
15.03.24.*

**Dlul PETKOV Alexandr
Primar al municipiului Bălți**

Prin prezenta, în calitate de consilieri municipali precum și în temeiul Legii nr.436/2006 privind Administrația Publică Locală, Legii nr.768/2000 privind statutul alesului local și Codului Administrativ al RM nr.116/2018 solicităm :

- includerea în ordinea de zi a ședinței Consiliului municipal Bălți care este preconizată la data de 26 martie 2024, a chestiunii privind examinarea proiectului de decizie : „Cu privire la instituirea și componența Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți”

Cu respect,

*Grigora Serghei - Primar
Municipalitatea - Măfer
Măfer v. 2024*

DECIZIA
Consiliului municipal Bălți
Nr. ___ din ” ___ ” _____ 2024

*„Cu privire la instituirea și componența Comisiei
Consiliului municipal Bălți privind
prevenirea și combaterea fenomenului de corupție
în cadrul autorităților publice locale,
instituțiilor din subordinea lor, precum
și întreprinderilor municipale ale căror
fondator este Consiliul municipal Bălți”*

În temeiul art.14 alin.(2) lit.w) și alin.(3), art.59¹ și art.59² din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, prevederilor Codului administrativ RM nr.116/2018, Regulamentului-cadru privind constituirea și funcționarea consiliilor locale și raionale, aprobat prin Legea nr.457/2003, și Regulamentului privind constituirea și funcționarea consiliului municipal Bălți, aprobat prin Decizia Consiliului municipal Bălți nr.3/55 din 06.04.2021, și ținând cont de prioritățile indicate în actele legislative în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului de corupție, inclusiv în Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2023, aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova Nr.56/2017, precum și în scopul prevenirii și combaterii fenomenului de corupție și asigurării integrității instituționale ale autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor și întreprinderilor municipale, Consiliul municipal Bălți DECIDE:

- 1) Se instituie comisia Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți.
- 2) Se aprobă componența nominală a Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți, după cum urmează:
 - I. Voicu Pavel ;
 - II. Moroșan Maxim ;
 - III. Nogali Vitalie ;
 - IV. Grițco Elena ;
 - V. Beșliu Iurie
 - VI. Gustoi Alexandru
 - VII. Svetlicinîi Anastasia
 - VIII. Craevscaia-Derenova Cristina .

- 3) Se aprobă componența grupului de lucru de pe lângă Comisia privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți, care va asigura asistența necesară comisiei în activitatea ei.
- 4) Comisia Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți, va desfășura activitatea sa în perioada 01.04.2024 – 31.12.2024, cu posibilitatea prelungirii perioadei de activitate în condițiile legislației în vigoare.
- 5) Primarul municipiului Bălți, în condițiile art.29 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală va propune pentru includerea reprezentanților Primăriei municipiului Bălți în componența grupului de lucru pentru asigurarea activității Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți, și va întreprinde toate măsurile necesare în vederea asigurării activității comisiei sus indicate.
- 6) Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina comisiei consultative de specialitate pentru drept și disciplină a Consiliului municipal Bălți.

Președintele ședinței a _____
Consiliului
municipal Bălți

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului
municipal Bălți

_____ Irina Serdiuc

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Decizie Consiliului municipal Bălți „Cu privire la instituirea și componența Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți”

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului administrativ și finalitățile urmărite

Potrivit prevederilor legislației naționale în domeniul prevenirii și combaterii fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale și instituțiilor/întreprinderilor municipale din subordinea lor, inclusiv Strategiei Naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2023, aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova Nr.56/2017, raportul de evaluare a conformității sistemului anticorupție al Republicii Moldova cu principalele standarde internaționale în domeniul combaterii corupției și asigurării integrității¹, lansat încă în octombrie 2016, a scos în evidență efectele distructive ale corupției asupra sectorului privat, cât la nivel național, atât și la nivel local (municipal, raional). Potrivit cercetării din anul 2015 a Băncii Mondiale cu privire la ușurința de a desfășura o afacere (Ease of Doing Business) în Republica Moldova, în pofida progreselor raportate în unele sectoare, eforturile de a combate corupția, de a crește transparența în procesul de luare a deciziilor, de a reduce birocrăția și de a asigura respectarea statului de drept nu au produs deocamdată îmbunătățiri semnificative în climatul investițional.

Riscuri de corupție se atestă în domeniile reglementării operațiunilor de import–export, protecția concurenței, construcția de spațiu locativ, parteneriatele public-private, guvernanta corporativă, în special în întreprinderile cu cota integrală sau majoritară de stat/municipală etc. În ultimile 8-12 ani, fraudele din sectorul financiar-bancar, asociate lipsei de transparență a acționariatului, corupției și spălărilor de bani, au generat o profundă dezamăgire și neîncredere a populației față de clasa politică, precum și riscuri considerabile pentru securitatea națională.

Costurile corupției în sectorul privat sunt enorme, afectând calitatea bunurilor achiziționate/livrate și a serviciilor prestate, competitivitatea și regulile economiei de piață, procesul investițional și bugetul public național. Mita plătită de agenții economici și influențele clientelare în obținerea contractelor de achiziții publice determină creșterea frauduloasă a costurilor acestor contracte în detrimentul calității serviciilor prestate și a bunurilor livrate. Agenții economici, agenții publici, dar și actorii politici stabilesc relații ilicite pentru a obține contracte de achiziții publice și a finanța partidele politice.

Potrivit unui sondaj privind percepția și experiența personală a gospodăriilor casnice și a oamenilor de afaceri referitoare la corupție, valoarea totală a mitei plătite

¹ Raport elaborat la comanda Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în cadrul proiectului „Consolidarea funcției de prevenire a corupției și a funcției analitice ale Centrului Național Anticorupție (CNA)”, implementat cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

de oamenii de afaceri încă în anul 2015 este estimată la 381 de milioane de lei (aproximativ 19 213 milioane dolari SUA). În contextul dat și luând în considerație datelor unor șondaje și evaluări este evident faptul creșterii în proporții mari sumelor mitelor mitei plătite de oamenii de afaceri în ultimii ani.

Barometrul Global al Corupției, realizat de Transparency International, a stabilit creșterea ponderii persoanelor care au dat mită cel puțin în unul din domeniile cuprinse în cercetare: poliția, justiția, ocrotirea sănătății, educația, documentarea populației, oferirea indemnizațiilor de șomaj, alte servicii sociale², pe când ponderea persoanelor din mediul gospodăriilor casnice și cel al afacerilor dispuse să ofere mită, deși nu a mai fost urmărit de către Transparency International–Moldova (în continuare – *TI–Moldova*) de o manieră comparabilă după anul 2010, a înregistrat, la fel, valori contradictorii: în timp ce ponderea persoanelor din gospodăriile casnice dispuse să dea mită a crescut ușor, ponderea oamenilor de afaceri din aceeași categorie s-a redus considerabil³.

Prin analiză simplă celor indicate supra putem constata că mai multe domenii menționate ca cu risc sporit de corupție țin de competența autorităților publice locale și/sau sunt legate cu activitatea primăriilor și consiliilor municipale/raionale/locale.

În contextul dat este important de menționat că toate documentele de politici anticorupție să fie în mod obligatoriu interconectat cu Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD)⁴, adoptate de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite (în continuare – *ONU*) la New York, în cadrul Summit-ului pentru Dezvoltare Durabilă din 25 septembrie 2015. Obiectivele au fost incluse în Agenda pentru Dezvoltare Durabilă – 2030 și au fost stabilite pentru a elimina sărăcia, a lupta cu inegalitatea și in justiția până în anul 2030. Din perspectiva noului document anticorupție, pentru Republica Moldova este important obiectivul nr. 16 al Agendei pentru Dezvoltare Durabilă – 2030, care urmărește „*promovarea societăților pașnice și incluzive pentru dezvoltare durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelele*”. În special, trebuie luate în considerare țintele specifice relevante ale acestui obiectiv:

„16.4. [...] reducerea semnificativă a fluxurilor financiare ilicite [...], consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate [...];

16.5. reducerea semnificativă a corupției și mituirii în toate formele lor;

16.6. dezvoltarea unor instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile;

² Conform Barometrului Global al Corupției pentru anul 2009, ponderea persoanelor care au oferit mită dintre cele chestionate în Republica Moldova a fost de 29%, pe când în anul 2015 – de 42%.

³ Disponibilitatea de a oferi mită în rândul persoanelor din gospodăriile casnice a crescut de la 64,3% în 2008 la 67,6% (+3,3%) în 2015, pe când disponibilitatea în rândul oamenilor de afaceri a scăzut de la 76,5% în 2008 la 64,3% în 2015 (-12,2%).

⁴ Obiectivele de dezvoltare durabilă au fost lansate în premieră la Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio+20), în 2012. ODD înlocuiesc cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului (ODM) cuprinse în textul Declarației Mileniului, adoptată în septembrie 2000 la ONU. Majoritatea statelor lumii se reuniau, în anul 2000, în jurul unui angajament de a reduce sărăcia globală și a salva milioane de vieți. Declarația Mileniului a constituit, în perioada 2000–2015, unica agendă globală în domeniul dezvoltării asupra căreia a existat un acord la cel mai înalt nivel și care includea ținte precise.

16.7. asigurarea unui proces decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile;

16.10. asigurarea accesului public la informații și protejarea libertăților fundamentale [...] și

16.b. promovarea și aplicarea unor legi și politici nediscriminatorii pentru o dezvoltare durabilă.”

De asemenea, după cum a fost menționată indicatorii realizării scopului Strategiei naționale de anticorupție pentru anii 2011–2016, extinși pentru anul 2016, au înregistrat valori și evoluții contradictorii: Indicele de Percepție a Corupției (în continuare – *IPC*), calculat de Transparency International, s-a îmbunătățit neesențial în anul 2016 în comparație cu anul 2011⁵. Volumul total estimat al mitei oferite de gospodăriile casnice și oamenii de afaceri calculat de TI–Moldova s-a ameliorat, dar nu la nivelul scontat⁶ de Strategie; Indicele global al libertății economice, estimat de Heritage Foundation, la fel, s-a îmbunătățit, dar nu la nivelul planificat⁷. Stabilirea progresului în implementarea Strategiei naționale de anticorupție pentru anii 2011–2016 prin prisma indicatorilor de performanță privind atingerea obiectivelor generale și a scopului utilizând doar surse de date externe, ale căror metodologii și periodicitate de calcul variază pe parcursul implementării, a suscitat mai multe dificultăți.

Nivelul standardelor etice ale întreprinderilor mici este scăzut. Majoritatea întreprinderilor mari nu aplică reguli de management corporativ etic. Conform Indicelui global al libertății economice 2016, realizat de Heritage Foundation, Republica Moldova se situează pe locul al 117-lea din 178 de țări. Cercetarea evidențiază corupția ca fiind una dintre principalele provocări, menționând că birocrăția și lipsa de transparență sînt factorii care scumpesc și complică înființarea și desfășurarea unei afaceri în Republica Moldova. Potrivit Indicelui global al riscului de mită în afaceri (Global Business Bribery Risk Index), realizat de asociația întreprinderilor neguvernamentale TRACE International, Republica Moldova ocupă locul al 130-lea din 197 de țări. Cel mai înalt scor (70) a fost atribuit interacțiunii cu Guvernul, Republica Moldova fiind plasată în grupul țărilor cu un nivel ridicat al riscurilor de corupție.

Prin urmare putem concluziona că sistemul național de integritate se sprijină pe instituții-piloni și sectoare ce se ridică de pe temelia societății. Disfuncționalitățile instituțiilor și sectoarelor compromit acest sistem și statul de drept în general, afectînd bunăstarea socială. Anume în contextul celor expuse a fost elaborată și aprobată prin Hotărîrea Parlamentului Nr.56/2017 Strategia națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2023. Această Strategie a fost dezvoltată

⁵ În anul 2010, valoarea IPC a fost de 2,9. În anul 2014, metodologia de calcul al IPC a fost modificată, astfel încît acesta nu se mai estimează pe o scară de la 0 la 10, ci de la 1 la 100. Astfel, în anul 2015, IPC a fost estimat la nivelul de 33, iar în anul 2016 – la nivelul de 30 pentru Republica Moldova.

⁶ Volumul total estimat al mitei, ținînd seama de rata inflației, a scăzut cu 15,9% începînd din anii 2008–2009 și pînă în anul 2015. Nivelul planificat de descreștere a acestui indicator a fost însă de 36,2%.

⁷ Indicatorul global al libertății economice s-a îmbunătățit cu 2% în perioada 2011–2015, deși a fost planificată o îmbunătățire de 6,3%. Astfel, acest indice a fost de 55,7% în anul 2011, iar în anul 2015 – de 57,7%.

pornind de la evaluarea sistemului național de integritate⁸, fiind construită din mai mulți piloni de integritate, inclusiv și (*Ținte specifice ale obiectivului nr. 16 de dezvoltare durabilă al ONU*):

- **Dezvoltarea unor instituții eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile (16.6)**

- **Asigurarea unui proces decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile (16.7)**

- **Promovarea și aplicarea unor acte normative și administrative și politici nediscriminatorii pentru o dezvoltare durabilă (16.b).**

Este evident pentru noi toți că instanțele judecătorești, procuratura și instituțiile specializate sînt actori-cheie în lupta anticorupție. Pe parcursul ultimilor ani, toate autoritățile anticorupție au trecut prin reforme instituționale și structurale profunde⁹, fiindu-le revizuite și redistribuite competențele, schimbate garanțiile de independență, modificate regulile de procedură. Succesul acestor reforme însă va fi apreciat doar prin prisma eficienței controlului administrativ al averilor nejustificate, contracarării îmbogățirii ilicite a exponenților sectorului public, finalității actului de justiție, a recuperării bunurilor obținute din infracțiuni de corupție, inclusiv a celor ascunse peste hotare, precum și prin prisma despăgubirii persoanelor prejudiciate prin actele de corupție.

În contextul celor menționate considerăm necesar la moment asigurarea participării mai activă și autorităților publice locale în procesul prevenirii și combaterii în limitele legale și potrivit atribuțiilor fenomenului de corupție cît în cadrul autorităților publice locale din municipiul Bălți, atît în cadrul instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți. Pentru realizarea celor indicate este necesară instituirea Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți, și grupului de lucru pentru asigurarea activității acestei comisii.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ca urmare aprobării și intrării în vigoare Deciziei Consiliului municipal Bălți „*Cu privire la instituirea și componența Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți*” la nivel de mun.

⁸ În anul 2015 Sistemul național de integritate al Republicii Moldova a fost supus unei evaluări fundamentale de către Transparency International Moldova conform unei metodologii aplicate la nivel internațional în peste 100 de țări.

⁹ Comisia Națională de Integritate, instituită în anul 2012, a fost reformată în Autoritatea Națională de Integritate în anul 2016 (reformă în derulare, pînă în martie 2017 existînd doar Consiliul de Integritate care urmează să selecteze viitoarea conducere a Autorității); Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și a Corupției a fost reformat, în anul 2012, în Centrul Național Anticorupție care, la rîndul său, a fost de cîteva ori resubordonat de la Guvern la Parlament și viceversa; Procuratura Anticorupție, creată în anul 2005, a fost reorganizată pe parcursul anului 2016, în cadrul reformei procuraturii. Pachetul de reformă a CNI (ANI), adoptat în 2016, imediat după adoptare și punerea în aplicare, a fost supus unui șir de critici din partea societății civile și a autorității reformate, fiind depistate mai multe carente și lacune, și, în acest context, reforma CNI (ANI), aparent, nu este definitivată.

Bălți vor fi create condiții suplimentare pentru participarea reprezentanților comunității, societății civice și Consiliului municipal Bălți în prevenirea și combaterea în limitele cadrului legal existent fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale.

De menționat că proiectul actului administrativ înaintat spre examinare și aprobare derivă din necesitatea asigurării unui cadru legal pentru asigurarea eficienței combaterii fenomenului de corupție la nivel local, precum și reprezentării și protejării intereselor locuitorilor mun. Bălți în interacțiunile lor ce țin de adresarea în diferite instituții publice, întreprinderi de stat și întreprinderi municipale în vederea obținerii unor autorizații, certificate, altor documente permissive.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare suplimentare din contul Bugetului mun. Bălți sau din cadrul Bugetului Public Național.

Modul de încorporare a actului administrativ în cadrul normativ în vigoare și deciziile Consiliului municipal Bălți aprobate anterior

Proiectul este corelat cu prevederile actelor normative în vigoare și în primul rând cu Strategia Națională de integritate și anticorupție pentru anii 2017–2023, aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.56/2017, cu care se află în conexiune, deciziile Consiliului municipal Bălți aprobate anterior. Mai mult ca atât, Decizia Consiliului municipal Bălți „Cu privire la instituirea și componența Comisiei Consiliului municipal Bălți privind prevenirea și combaterea fenomenului de corupție în cadrul autorităților publice locale, instituțiilor din subordinea lor, precum și întreprinderilor municipale ale căror fondator este Consiliul municipal Bălți” propusă spre examinare și aprobare nu afectează concepția generală de integritate și combatere a corupției la nivel local (mun. Bălți).

Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de Decizie Consiliului municipal Bălți propus spre examinare poate fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

Constatările expertizei anticorupție

Proiectul Deciziei Consiliului municipal Bălți, după părerea autorilor, conține unele norme supuse expertizei anticorupție în sensul prevederilor art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel, va fi necesară solicitarea efectuării unei expertizei anticorupție, conform atribuțiilor funcționale ale Centrul Național Anticorupție.

Alte

În conformitate cu cerințele Codului Administrativ nr.116/2018 și prin principiul analogiei dreptului cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prezentul proiect de Decizie Consiliului municipal Bălți urmează a fi consultat și

avizat, după cum a fost menționată supra, în regim de urgență cu autoritățile publice competente și instituțiile interesate: Centrul Național Anticorupție, CALM, societatea civilă și mediul de afaceri mun. Bălți, precum și comisii de specialitate ale Consiliului municipal Bălți. Totodată, în legătură cu necesitatea respectării cadrului legal și întru executarea cerințelor Codului Administrativ nr.116/2018, Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și prin principiul analogiei dreptului cu prevederile art.37 din Legea nr. 100/2017 cu privire actele normative, prezentul proiect poate fi supus unei expertizei juridice din partea Direcției juridice a Primăriei mun. Bălți și, după caz, definitivat.

Cu respect,

Consilierii în Consiliul municipal Bălți:

Spasovici Maximilian - Spasovici
Geamru Serghei - Spasovici
Nepalch Vitali - Spasovici

